

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 555/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **SMARTFIN s. r. o.**, Palisády 25, Bratislava, IČO 43 866 611, zastúpenej IN FORO – AYRUMYAN advokátska kancelária s. r. o., Uhrova 4, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cob/32/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 5. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cob/32/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje tiež krajskému súdu prikázať v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznať jej primerané finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom na vydanie platobného rozkazu zo 4. novembra 2019 podaným na Okresnom súde Banská Bystrica v tzv. upomínacom konaní domáhala od žalovaného goha-invest s. r. o. zaplataenia 44 362,50 eur s príslušenstvom z titulu zmluvnej pokuty vyplývajúcej zo zmluvy o budúcej zmluve uzatvorenej so žalovaným. Sťažovateľka uvádza, že v napadnutom konaní Okresný súd Bratislava I (príslušný na konanie do 31. mája 2023) meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 36Cb/19/2020 z 12. apríla 2022, ktorým zaviazal žalovaného k zaplataeniu sumy 37 212,50 eur s príslušenstvom a sťažovateľke priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku súdu prvej inštancie žalovaný podal 7. mája 2022 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila písomne 15. júna 2022. Posledným procesným úkonom strán sporu bolo vyjadrenie žalovaného z 31. augusta 2022.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľky spočíva v tvrdenom porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v odvolacom konaní, ktorý po dobu 22 mesiacov vo veci neuskutočnil žiadny procesný úkon a o podanom odvolaní žalovaného dosiaľ nerozhodol. Citujúc početnú judikatúru ústavného súdu k problematike zbytočných prietahov, sťažovateľka poukazuje na dĺžku trvania súdneho sporu vedeného pred mestským súdom (pôvodne okresným súdom) a krajským súdom, ktorý je stále bezdôvodne nečinný. Dňa 8. marca 2024 požiadala krajský súd o rozhodnutie vo veci a upozornila ho na pretrvávajúce porušovanie jej základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy. K právnej a faktickej zložitosti veci uvádza, že predmet napadnutého konania patrí medzi bežnú agendu všeobecných súdov, k dĺžke napadnutého konania svojím správaním nijako neprispela, naopak, v priebehu sporu vystupovala aktívne, aby bolo možné vec rozhodnúť bez zbytočných prietahov v súlade so základnými princípmi civilného procesu. Postup krajského súdu je podľa sťažovateľky preukázateľne poznačený neefektívnosťou (ktorú bližšie nešpecifikuje) a nečinnosťou, čo možno kvalifikovať ako zbytočné prietahy. Výšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia odôvodňuje dĺžkou napadnutého konania, svojím procesným postavením v súdnom spore, ako aj reálnou (ne)možnosťou následného vymoženía istiny od žalovaného. Zdôrazňuje, že žalovaný aktívne nevyvíja podnikateľskú činnosť, neprodukuje zisk a počas odvolacieho konania sa zbavuje majetku, ktorý by mohol slúžiť k uspokojeniu pohľadávky sťažovateľky.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde za vhodné požiadať krajský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Krajský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/303/2024 zo 14. augusta 2024 uviedol, že dôvody, ktoré bránili skoršiemu prejednaniu a rozhodnutiu o podanom odvolaní, sú výlučne objektívnej povahy, a pripojil vyjadrenie predsedníčky senátu. Predsedníčka senátu v podstatnej časti uviedla, že vec bola krajskému súdu prvýkrát predložená 24. októbra 2022 na rozhodnutie o odvolaní žalovaného proti rozsudku okresného súdu č. k. 36Cb/19/2020-609 z 12. apríla 2022 v spojení s opravným uznesením č. k. 36Cb/19/2020-624 z 12. apríla 2022, ktorým súd prvej inštancie výrokom I zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi – sťažovateľke – istinu 37 212,50 eur s príslušenstvom; výrokom II v prevyšujúcej časti konanie zamietol; výrokom III priznal žalobcovi proti žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 67,76 % (odvolanie žalovaného smerovalo proti výroku I a III rozsudku, pozn.). Vec bola náhodným výberom pridelená na rozhodnutie senátu „1Cob“ pod sp. zn. 1Cob/139/2022 sudkyňi spravodajkyňi JUDr. Monike Školníkovej. Prípisom krajského súdu z 25. novembra 2022 bol

súdny spis vrátený súdu prvej inštancie bez rozhodnutia o odvolaní s tým, že z obsahu opravného uznesenia č. k. 36Cb/19/2020-624 je zrejmé, že súd prvej inštancie ním opravil výrok II napadnutého rozsudku č. k. 36Cb/19/2020-609 z 12. apríla 2022, ktorého obsahom však nebolo rozhodnutie konajúceho súdu o náhrade trov konania, ale rozhodnutie o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Keďže uvedená skutočnosť súvisiaca s opravným uznesením č. k. 36Cb/19/2020-624 znemožňovala riadne pokračovanie v odvolacom konaní, odvolací súd bol nútený vrátiť spis súdu prvej inštancie bez rozhodnutia o odvolaní podanom žalovaným proti rozsudku vo veci samej s tým, že úlohou súdu prvej inštancie bolo identifikované pochybenie odstrániť procesným postupom súladným s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), a to formou nového opravného uznesenia, ktoré riadne doručí stranám sporu. Až po vykonaní všetkých už naznačených procesných úkonov, prípadne aj ďalších procesných úkonov, ktorých potreba vyplynie z ďalšej časti konania v závislosti od procesných úkonov strán sporu, bolo možné predložiť spis krajskému súdu.

5.1. Okresný súd po vrátení veci odvolacím súdom 9. januára 2023 vydal uznesenie č. k. 36Cb/19/2020-705, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. januára 2023 a následne bola vec druhýkrát predložená krajskému súdu 27. februára 2023 do senátu „1Cob“ pod sp. zn. 1Cob/32/2023, v rámci ktorého vec mala pridelenú sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Renáta Šišková. Po doručení žiadosti sťažovateľky o vydanie rozhodnutia z 8. marca 2024 odvolací súd vo veci konal a mienil rozhodnúť, avšak Dodatkom č. 2 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2024 bola s účinnosťou od 1. marca 2024 pridelená do senátu „1Cob“ ako členka senátu JUDr. Antónia Bednarčík. Keďže nová členka senátu rozhodovala v merite veci rozsudkom na súde prvej inštancie, nebolo možné vo veci rozhodnúť a vec bola predložená novou členkou senátu predsedovi krajského súdu 14. marca 2023 na rozhodnutie v zmysle § 50 CSP o vylúčení sudkyne z prejednávania a rozhodnutia veci. Predseda krajského súdu uznesením sp. zn. 1Spr.R/4/2024 z 18. marca 2023 rozhodol o vylúčení sudkyne JUDr. Antónie Bednarčík z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu a prikázal náhodným výberom prideliť iného člena senátu zo zastupujúceho senátu 2Cob, v nadväznosti na čo bola vygenerovaná nová členka senátu JUDr. Nora Vladová. Dodatkom č. 6 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2024 bola s účinnosťou od 1. júla 2024 pôvodná sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Renáta Šišková vyradená zo súdneho oddelenia senátu „1Cob“ a pridelená do senátu „3CoKR, 16C, 18CoE“. Vec bola preto pridelená ďalšiemu členovi senátu ako sudcovi spravodajcovi JUDr. Viere Markovej. Senát „1Cob“ tak s účinnosťou od 1. júla 2024 zostal neúplne obsadený iba dvomi členmi senátu, keď v rámci čerpania dovolení a pracovnej neschopnosti či už členov senátu, alebo členiek zastupujúceho senátu „2Cob“ nebolo možné nastudovať vec všetkými členmi odvolacieho senátu. Keďže je predpoklad, že k 1. septembru 2024 bude do senátu „1Cob“ pridelený nový člen senátu, je nevyhnutné opätovne prebrať a nastudovať vec všetkými členmi senátu (aj novoprideleným) a dospieť k rozhodnutiu. V nadväznosti na uvedené je predpoklad, že krajský súd v mesiaci september/november 2024 vo veci sťažovateľky rozhodne.

5.2. Krajský súd považuje tvrdenie sťažovateľky o nečinnosti odvolacieho súdu v trvaní 22 mesiacov za nedôvodné, keďže konanie na odvolacom súde pod sp. zn. 1Cob/32/2023 začalo až 27. februára 2023, a nie 1. septembra 2022, ako mylne uvádza sťažovateľka, a aj vzhľadom na už uvedené objektívne okolnosti personálneho stavu a zmeny v obsadení senátu „1Cob“ neumožňujúce rozdeľovanie spisov v rámci senátu trom sudcom spravodajcom, a to aj v nadväznosti na čas nevyhnutný na dôsledné oboznámenie sa s vecami pridelenými do senátu v záujme prijatia vecne

správneho, zákonného a ústavne konformného rozhodnutia a jeho následného kvalitného písomného vyhotovenia.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, ide o zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

8. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju dnes už stabilnú judikatúru k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, I. ÚS 141/2024).

9. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu sudcu alebo iného štátneho orgánu. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy [I. ÚS 63/00 (ZNaU 21/01), II. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, II. ÚS 24/04, IV. ÚS 290/04, III. ÚS 372/06, I. ÚS 266/2021 (ZNaU 88/2021, I. ÚS 531/2023)].

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

11. Vo vzťahu k skutkovej a právnej zložitosti veci ústavný súd uvádza, že napadnuté konanie o zaplatenie pohľadávky predstavuje štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov disponujúcu podrobnou právnou úpravou a judikatúrou, a preto ho nemožno považovať za právne zložitú. Vec podľa názoru ústavného súdu nevykazuje ani skutkovú zložitú, táto nebola indikovaná ani odvolacím súdom.

12. Čo sa týka významu sporu pre sťažovateľku, vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdí, že z pohľadu dĺžky vedeného súdneho konania je oslabená reálnosť vymoženía jej nároku, keďže žalovaný sa medzičasom zbavuje svojho majetku. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za legitímnu požiadavku sťažovateľky dosiahnuť stav právnej istoty v čo najkratšom čase.

13. Posudzujúc postup krajského súdu, možno konštatovať, že hoci tento nebol z časového hľadiska úplne optimálny, dĺžka napadnutého odvolacieho konania k momentu podania ústavnej sťažnosti (1 rok a 6 mesiacov) je z pohľadu ústavného súdu stále ústavnoprávne akceptovateľná. Proces rozhodovania o odvolaní bol v prvom rade ovplyvnený nesústreďenosťou v postupe súdu prvej inštalácie, ktorému musela byť vec vrátená ako predčasne predložená (k tomu bližšie bod 5.1. odôvodnenia). Procesné úkony spojené s nutnosťou vrátenia súdneho spisu okresnému súdu krajský súd realizoval absolútne plynule a v krátkom časovom úseku jedného mesiaca. Po opätovnom predložení veci okresným súdom 23. februára 2023 bol postup odvolacieho súdu výrazne ovplyvnený okolnosťami objektívnej povahy vo vzťahu k personálnemu obsadeniu senátu „1Cob“, ktoré opakovane znemožnili dospieť k rýchlemu rozhodnutiu veci. Aktuálny stav napadnutého konania však nasvedčuje tomu, že rozhodnutie je možné očakávať v najbližšej dobe dvoch mesiacov (k tomu bližšie bod 5.1., posledná veta odôvodnenia).

14. Vo vzťahu k sťažovateľkou prezentovaným opisom skutkového stavu veci si ústavný súd nemohol nevšimnúť rozpor medzi tvrdenou dĺžkou odvolacieho konania (sťažovateľka uvádza 22 mesiacov, zahŕňajúc konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1Cob/139/2022) a skutočnosťou, že ústavnou sťažnosťou napadnuté konanie vedené pod sp. zn. 1Cob/32/2023 sa začalo až 23. februára 2023. Sťažovateľka síce vo svojej ústavnej sťažnosti poukazuje aj na celkovú dĺžku súdneho sporu, avšak formuláciou petitu, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, striktno vymedzila prieskum ústavného súdu výlučne na odvolacie konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 1Cob/32/2023.

15. V tejto súvislosti ústavný súd musí vziať do úvahy povahu konania súdu druhej inštalácie, ktoré je v rámci Civilného sporového poriadku koncipované ako konanie, keď odvolací súd nemusí vo veci nariadiť pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania. Ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštalácie označiť ako „nečinnosť“. Je nutné prihliadnuť na časový rámec, ktorý je potrebný na štúdium spisového materiálu a v jeho rámci na oboznámenie sa s obsahom súdneho spisu, procesným postupom súdu prvej inštalácie, dôvodmi odvolania a vyjadreniami strán sporu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (pozri aj III. US 106/2018).

16. Ústavný súd pri posudzovaní rýchlosti konania zohľadňuje aj rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

17. Vychádzajúc z uvedeného a s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, ústavný súd uzatvára, že nateraz nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou namietaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

18. Na záver ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku vecí rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby v prípade, že mestský súd nedospeje k meritórnemu rozhodnutiu, a po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu